

Polska obecność na EBC Brain Awareness Week Event 2025 – od zaangażowania do partnerstwa.

18 marca 2025 roku w Brukseli odbyło się jedno z kluczowych wydarzeń w ramach *Brain Awareness Week* – „*Brain Health Plans Summit: Towards the Establishment of National Brain Plans in Europe and Beyond*”, zorganizowane przez European Brain Council (EBC). Wydarzenie, goszczone przez posła do Parlamentu Europejskiego Aurelijusa Verygę, zgromadziło przedstawicieli świata nauki, decydentów politycznych, organizacji pacjenckich i instytucji europejskich, skupionych wokół idei tworzenia i wdrażania narodowych planów zdrowia mózgu.

W obliczu faktu, że zaburzenia mózgu są główną przyczyną niepełnosprawności i drugą najczęstszą przyczyną zgonów na świecie, uczestnicy zgodnie podkreślali konieczność traktowania zdrowia mózgu jako priorytetu polityki zdrowotnej, a nie zbioru rozproszonych inicjatyw sektorowych. Wydarzenie miało na celu zachęcenie państw członkowskich i krajów partnerskich do opracowywania i wdrażania **krajowych planów dla**

zdrowia mózgu, zgodnie z zaleceniami WHO zawartymi w globalnym planie działania na rzecz neurologii (iGAP). Stanowiło również forum wymiany doświadczeń pomiędzy państwami, które już wdrożyły narodowe strategie (m.in. Szwajcaria, Kanada, Norwegia, Dania, Finlandia), oraz tymi, które są na początku tej drogi – w tym Polską, której przedstawiciele zaprezentowali pierwsze kroki podejmowane w związku z trwającą prezydencją w Radzie UE. Szczególną uwagę poświęcono roli badań naukowych, infrastruktury cyfrowej, współpracy ponadnarodowej oraz włączeniu pacjentów i organizacji obywatelskich w kształtowanie polityk zdrowia mózgu. Komisja Europejska potwierdziła przy tej okazji, że zdrowie mózgu stanie się kluczowym priorytetem w polityce zdrowotnej i badawczej UE w ramach nadchodzącego planu strategicznego programu Horyzont Europa na lata 2025–2027.

Silny głos z Polski

Fireside Chat: EU Presidency Momentum: Developments of a Polish Brain Council and Plan

			
Konrad Rejdak, Chair, Department of Neurology, Medical University of Lublin, Poland	Izabella Dessoulavy- Gladysz, CEO & Founder, Mental Power Fundacja dla Zdrowia Mózgu	Cezary Mazurek, Head of the Digital Medicine Department, Poznań Supercomputing and Networking Center	Claudio Bassetti, Chair, Swiss Brain Health Plan (SBHP) and Vice President, European Brain Council

W gronie prelegentów i uczestników debaty znalazło się troje przedstawicieli z Polski, co pokazuje rosnące zaangażowanie naszego kraju w europejski dialog na rzecz zdrowia mózgu.

Prof. Konrad Rejdak, kierownik Katedry i Kliniki

Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, przedstawił działania podejmowane w Polsce w związku z przygotowaniem krajowego planu zdrowia mózgu. Wskazał na powiązanie tych działań z priorytetami polskiej prezydencji w UE w 2025 roku, szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego młodych ludzi, transformacji cyfrowej systemu ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa lekowego. Podkreślił znaczenie budowy spójnych baz danych i konieczność zwiększenia finansowania neurologii – mimo iż opieka neurologiczna dotyczy około 16% populacji, otrzymuje jedynie 6% środków z budżetu NFZ. Wskazał również na potrzebę włączenia neurologów w realizację programów profilaktyki demencji oraz przygotowania systemu do nadchodzących terapii. Zaapelował o większe zaangażowanie państwa w rozwój kadry i badań naukowych w neurologii.

Izabella Dessoulavy-Gladysz, założycielka i prezeska Fundacji Mental Power, reprezentowała głos organizacji pacjenckich. Opowiedziała o działaniach zmierzających do budowania świadomości społecznej w zakresie zdrowia mózgu – w tym o powołaniu zespołu NGO zajmujących się tym tematem, organizacji wystawy w Sejmie RP oraz ogólnopolskim badaniu poziomu wiedzy o zdrowiu mózgu, które zebrało ponad 1250 odpowiedzi. Wyniki pokazały m.in. niską znajomość pojęcia „higiena mózgu”, ale jednocześnie wysokie poparcie dla profilaktyki. Wskazała na konieczność zintegrowanego podejścia do problematyki neurologicznej i psychiatrycznej, a także potrzebę ustanowienia zdrowia mózgu jako priorytetu w polityce zdrowotnej państwa.

Zapowiedziała także podpisanie deklaracji o utworzeniu Koalicji na rzecz Zdrowia Mózgu, której celem jest opracowanie strategii krajowej do końca 2025 roku.

Dr inż. Cezary Mazurek, dyrektor Departamentu Medycyny Cyfrowej w Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym (PCSS) afiliowanego przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, skupił się na roli technologii cyfrowych w badaniach i ochronie zdrowia mózgu. Zwrócił uwagę na wcześniejszy brak udziału Polski w projektach takich jak Human Brain Project i EBRAINS, co skłoniło do działań na rzecz zmiany tej sytuacji. Opisał powołanie konsorcjum 19 instytucji w celu budowy polskiego węzła EBRAINS (EBRAINS-PL) | i zgłoszenie projektu do krajowej mapy infrastruktury badawczej. Podkreślił wyzwania związane z wieloskalowym modelowaniem mózgu i rolą AI w całym „patient journey” – od profilaktyki po leczenie i jakość życia. Zaznaczył potrzebę synergii między ministerstwami i inwestycjami w infrastrukturę cyfrową, aby skutecznie wdrażać cyfrowe narzędzia wspierające zarówno badania, jak i praktykę kliniczną.

Obecność przedstawicieli polskiego środowiska akademickiego, technologicznego i obywatelskiego potwierdza rosnącą rolę Polski w kształtowaniu europejskiej agendy zdrowia mózgu i dążeniu do opracowania kompleksowego, krajowego planu w tym obszarze.

Biuro PolSCA - od wspierania do współtworzenia

Udział polskich ekspertów w tegorocznym szczycie stanowi efekt konsekwentnych działań Biura Promocji Nauki PolSCA PAN w Brukseli na rzecz integracji krajowego środowiska badawczego z inicjatywami europejskimi w zakresie zdrowia mózgu.

W latach 2023–2024 Biuro PolSCA podejmowało liczne inicjatywy wspierające tworzenie platformy współpracy wokół tematyki Brain Health. Szczególnym momentem było zorganizowanie, we współpracy z Helmholtz Association i SwissCore, wydarzenia pt. *„[Brainstorming the Future of Brain Health: Research, Collaboration, and Impact](#)”*, które odbyło się w listopadzie 2024 roku w Brukseli. Spotkanie to zgromadziło ponad 60 ekspertów z całej Europy i stało się przestrzenią do wymiany doświadczeń oraz identyfikacji wspólnych priorytetów badawczych. Tutaj wstaw link bezpośrednio do podsumowania

Podczas tego wydarzenia miało również miejsce robocze spotkanie z przedstawicielami European Brain Council (EBC), którego tematem było rosnące zainteresowanie polskiego środowiska naukowego i klinicznego tworzącym się europejskim [Partnerstwem na rzecz Zdrowia Mózgu](#). Biuro PolSCA odegrało istotną rolę w inicjowaniu tego dialogu oraz promowaniu możliwości udziału Polski w strategicznych działaniach europejskich.

Zaangażowanie Zespołu PolSCA w lobbying na rzecz ustanowienia partnerstwa w obszarze Brain Health sięga wstecz już do dyskusji nad pierwszym Planem Strategicznym dla Horyzontu Europa na lata 2021-2024, podczas których wspieraliśmy MNiSW w promowaniu tej inicjatyw. To wówczas postanowiono o sfinansowaniu przez KE projektu CSA mającego przygotować koncepcję przyszłego partnerstwa, które finalnie zostało uwzględnione w drugim [Planie Strategicznym dla Horyzontu Europa](#).

Działania Biura PolSCA w obszarze Brain Health pośrednio przyczyniły się również do powstania w 2024 roku konsorcjum EBRAINS-PL, skupiającego kluczowe krajowe instytucje – w tym Instytut Nenckiego PAN i PCSS – które współtworzą europejską infrastrukturę badawczą EBRAINS. Powstanie konsorcjum to krok milowy dla Polski w kierunku trwałego zaangażowania w europejskie przedsięwzięcia z pogranicza neuronauk i cyfrowych technologii badawczych.

Początkiem tych działań było podjęcie w 2023 r. decyzji o dołączeniu dwóch jednostek PAN do europejskiej infrastruktury badawczej EBRAINS, wspierającej rozwój badań nad mózgiem. Z początkiem 2024 roku pełnym członkiem został poznański Instytut Chemii Bioorganicznej PAN poprzez zaangażowanie afiliowanego przy nim Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego (PCSS). Jednocześnie członkiem stowarzyszonym EBRAINS został Instytut Biologii Doświadczalnej im. Nenckiego PAN. Inicjatorem i animatorem tych działań było Biuro Promocji Nauki PolSCA PAN w Brukseli:» [Instytuty Polskiej Akademii Nauk dołączają do EBRAINS](#).

Autor: Łukasz Pieczonka (PolSCA)

Edycja: Tomasz Poprawka (PolSCA)

Zdjęcia: © [Sylvain Crasset](#).